

Estampes montserratines

La Plaça de Catalunya

per Manuel Forasté

La Plaça de Catalunya situada al bell mig de Barcelona i dotada de grans proporcions és el nucli d'unió entre la ciutat vella i la ciutat nova.

La seva formació va ésser quasi espontània, ja que aparegué en un camp fora muralles que quedava sense urbanitzar.

El Pla Cerdà del 1885 que va resoldre l'Eixample de Barcelona no va tenir en compte la situació actual de la Plaça de Catalunya i encara que el seu Pla fou acceptat, només ho fou parcialment, ja que en la part referent a la plaça es va seguir el Pla Rovira del 1859 el qual va preveure que seria el punt d'unió de les principals vies de comunicació de Barcelona, amb grans avingudes en diagonal i amb una petita plaça al bell mig de la cruïlla.

La segona reforma de la Plaça es duqué a terme l'any 1922 amb el primer projecte d'en Puig i Cadafalch, modificat sobre la marxa pel pla de l'arquitecte Francesc de P. Nebot, que tampoc no es va dur a terme. Finalment fou acceptat el disseny de l'arquitecte Joaquin Llansó que ens va donar aquesta bonica realització de l'actual plaça amb l'encert de la seva infraestructura subterrània i dels detalls arquitectònics que l'envolten.

A fi d'embellir el recinte i donat que Catalunya és terra d'artistes es van convocar els millors escultors de l'època i així entre els modernistes com en Llimona, l'Arnau o en Gargallo, els noucentistes com Clarà, Casanovas, Borrell o Marés i els de les altres tendències com en Monjo, en Nicolau, L'Oslé o en Viladomat varen dotar la plaça de Catalunya d'un verdader museu escultòric.

En una de les figures, obra d'Eusebi Arnau, hi trobem l'al·legoria de "La Tradició Catalana" que està representada per un ancià que sosté en els seus braços la Fe del poble. Aquesta Fe està simbolitzada per una petita imatge de la Mare de Déu de Montserrat. L'escultura és tota de bronze i la Verge, té la particularitat que

ja no porta els vestits postissos en un intent modern de revaloritzar la talla romànica de la nostra Mare de Déu.

En l'època en què es va realitzar l'escultura era molt normal el seu símbol religiós i, encara més encertat, que fos emblema de la fe de Catalunya la seva venerada Patrona.

La Plaça de Catalunya, que ja funcionava com a centre important de comunicacions, es va convertir en el nucli cultural i polític de Barcelona, reunint al seu entorn els cafès, restaurants i teatres que donaren al recinte una gran preeminència social.

En aquells moments ningú no sospitava les greus vicissituds que ens esperaven més endavant.

Efectivament, vingué la Guerra Civil del 1936. El Govern donava armes als militants sindicalistes, donant resposta a la revolució social que va provocar el conflicte i sufocant amb la seva intervenció l'intent dels insurrectes.

Els revolucionaris, triomfadors de l'alçament militar, van arribar al poder sense que la Generalitat hi pogués intervenir i llavors es va provocar el desordre. Es varen obrir les presons i els grups de milicians varen incendiar les esglésies i els convents i varen donar mort a tothom qui era del partit contrari o simplement pel fet de ser catòlic. Entre ells van morir vint i tres monjos de Montserrat, incloent-hi el malaguanyat compositor sabadellenc Àngel Rodamilans.

Es varen canviar els noms dels carrers i dels pobles que duïen el nom d'un sant i es van destruir tots els símbols religiosos de la nostra terra.

El cas curiós i el motiu d'aquest article, ens dóna la situació de la nostra Verge de Montserrat encimbellada als braços d'una estàtua, símbol de la nostra tradició, en un lloc tan cèntric com és la Plaça de Catalunya i en plena Revolució.



La Verge es va passar, tots tres anys de guerra, mirant des del seu pedestal el penós tragí de la ciutat i la seva gent sense que ningú no s'adonés de la seva presència, ni ningú no fes cas de la seva imatge, en uns moments de tants aldarulls i de tanta irreverència religiosa.

I encara hi és, mig amagada per una arbreda i en el seu lloc original, gairebé enfront de les actuals galeries comercials de "El Corte Inglés".

És una gentilesa de:

PEIX I MARISC
J. BARBERÁ

Tels. 714 52 87-714 55 40

CASTELLAR
DEL VALLÈS

FONTSERE

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38
Tel. 725 85 41
SABADELL